

Sygn. akt I ACa 1148/19,

I ACz 1437/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Joanna Naczyńska
Sędziowie :	SSA Lucyna Morys - Magiera (spr.) SSO del. Jolanta Polko
Protokolant :	Judyta Jakubowska

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2020 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa Skarbu Państwa - Naczelnika Urzędu Skarbowego w (...)

przeciwko Z. M., U. M., G. G., J. G. i S. Z. (1)

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek apelacji pozwanych Z. M., U. M., G. G. i J. G. oraz kuratora procesowego małoletniego pozwanego G. G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 19 lutego 2019 r., sygn. akt I C 515/16

oraz na skutek zażalenia powoda na rozstrzygnięcie o kosztach procesu zawarte w punkcie II/ tego wyroku

1) zmienia zaskarżony wyrok:

a) w punkcie II/ o tyle, że zasądzoną w nim kwotę podwyższa do 10 800 (dziesięć tysięcy osiemset) złotych,

b) w punkcie IV/ o tyle, że zasądzone w nim na rzecz kuratora procesowego koszty powiększa o podatek od towarów i usług w wysokości 1 656 (tysiąc sześćset pięćdziesiąt sześć) złotych,

2) oddala apelację kuratora procesowego pozwanego G. G. w pozostałej części;

3) odrzuca apelację pozwanego G. G. na rozstrzygnięcia o kosztach zawarte w punktach III/ i IV/ zaskarżonego wyroku, a w pozostałym zakresie apelację tego pozwanego oddala;

- 4) oddała apelacje pozwanych Z. M., U. M. i J. G.;
- 5) oddała zażalenie powoda w pozostałej części;
- 6) przyznaje adwokatowi K. G. od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Katowicach 6 642 (sześć tysięcy sześćset czterdzieści dwa) złote, w tym 1 242 złote podatku od towarów i usług, z tytułu wynagrodzenia za pełnienie funkcji kuratora pozwanego G. G. w postępowaniu apelacyjnym;
- 7) przyznaje adwokatowi C. T. od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Katowicach 6 642 (sześć tysięcy sześćset czterdzieści dwa) złote, w tym 1 242 złote podatku od towarów i usług, z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu G. G. z urzędu w postępowaniu apelacyjnym;
- 8) nie obciąża pozwanych kosztami postępowania apelacyjnego i zażaleniowego;
- 9) nie obciąża powoda kosztami postępowania zażaleniowego.

SSA Lucyna Morys - Magiera	SSA Joanna Naczyńska	SSO del. Jolanta Polko
----------------------------	----------------------	------------------------

Sygn. akt I A Ca 1148/19

I A Cz 1437/19

UZASADNIENIE

Powód Skarb Państwa – Naczelnik Urzędu Skarbowego w D., na podstawie art. 527 i nast. k.c., pozwem skierowanym przeciwko U. M., Z. M., J. G., G. G. i S. Z. (1), wniósł o:

I. uznanie umowy o podział majątku wspólnego zawartej w formie notarialnej dnia 18 czerwca 2013 r. przed notariuszem A. P. w D. (rep. A nr 4855/2013), mocą której małżonkowie U. M. i Z. M. dokonali podziału majątku wspólnego w ten sposób, że nieruchomości objęte księgami wieczystymi (...) nabył w całości Z. M., a nieruchomość objętą księgą wieczystą (...) oraz wymienione w umowie ruchomości nabyła w całości U. M.;

II. uznanie umowy darowizny samochodu z dnia 5 czerwca 2014 r., mocą której U. M. darowała mężowi, Z. M., samochód osobowy nr rej. (...);

III. uznanie umowy darowizny samochodu z 9 czerwca 2014 r., mocą której U. M. darowała swojemu bratu S. Z. (1) samochód osobowy nr rej. (...);

IV. uznanie umowy ustanowienia służebności osobistej zawartej w formie notarialnej dnia 25 czerwca 2014 r. przed notariuszem W. K. w D. (rep. A nr 2500/2014), mocą której Z. M. ustanowił na rzecz U. M. i J. G. służebność osobistą polegającą na dożywotnim korzystaniu z całej nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...);

V. uznanie umowy ustanowienia służebności osobistej zawartej w formie notarialnej dnia 25 czerwca 2014 r. przed notariuszem W. K. w D. (rep. A nr 2505/2014), mocą której Z. M. ustanowił na rzecz U. M., J. G. i G. G. służebność osobistą polegającą na bezpłatnym i dożywotnim zamieszkiwaniu w budynkach mieszkalnych i korzystaniu z całej nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...);

VI. uznanie umowy darowizny zawartej w formie notarialnej dnia 25 czerwca 2014 r. przed notariuszem W. K. w D. (rep. A nr 2485/2014), mocą której U. M. darowała małoletniemu wnukowi G. G. nieruchomość, objętą księgą wieczystą nr (...);

VII. uznanie umowy darowizny zawartej w formie notarialnej dnia 25 czerwca 2014 r. przed notariuszem W. K. (rep. A nr 2492/2014), mocą której Z. M. darował małoletniemu wnukowi G. G. nieruchomości objętą księgą wieczystą nr (...),

za bezskuteczne wobec wierzyciela, tj. Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu Skarbowego w D., któremu przysługuje wobec dłużniczki, tj. U. M. wierzytelność publicznoprawna, stwierdzona wymienionymi w pozwie tytułami wykonawczymi, z tytułu podatku od towarów i usług za kolejne miesiące od listopada 2009 r. do lipca 2010 r. i od września 2010 r. do grudnia 2010 r. wraz z należnymi odsetkami podatkowymi i kosztami egzekucji.

Powód podniósł, że U. M. jest jego dłużnikiem podatkowym z tytułu zaległości w podatku od towarów i usług za wymienione wyżej okresy. Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej w K. w dniu 22 grudnia 2011 r. wszczął wobec U. M. postępowanie kontrolne. Decyzją z 18 lipca 2014 r., dokonano zabezpieczenia zobowiązań. Dnia 31 lipca 2014 r. zostały wystawione zarządzenia zabezpieczenia. Decyzja była utrzymana w mocy przez organ odwoławczy. Dnia 28 sierpnia 2014 r. zajęto rachunek bankowy zobowiązanej oraz ruchomości o łącznej wartości 200323,- zł. Postępowanie zabezpieczające zostało zawieszono z uwagi na wniesione przez zobowiązaną zarzuty. Kolejnymi decyzjami Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej określono U. M. zobowiązanie w podatku od towarów i usług za wskazane okresy, kwotę różnicy podatku stanowiącą nadwyżkę podatku naliczonego nad należnym do przeniesienia na następny okres rozliczeniowy, kwotę podatku do zapłaty na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy o VAT wynikającego z wystawionych faktur VAT za podane okresy. Postępowania zainicjowane skargami zobowiązanej na decyzje Dyrektora Izby Skarbowej w K. utrzymujące w mocy zaskarżone decyzje organu pierwszej instancji, złożone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w G., nie zakończyły się. Powód wskazał, że po wszczęciu postępowania podatkowego (22 grudnia 2011 r.) U. M. dokonała czynności, których przedmiotem były składniki majątkowe, mogące potencjalnie stanowić źródło zaspokojenia wierzytelności powoda. Pierwsza czynność dokonana była 18 czerwca 2013 r. (podział majątku wspólnego małżonków M.), a następne czynności dokonywane były w czerwcu 2014 r., a dłużniczka działała ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. Wskutek czynności stała się niewypłacalna albo niewypłacalna w wyższym stopniu, niż była przed dokonaniem czynności. Osoby trzecie uzyskiwały korzyść bezpłatnie, a nadto były to osoby będące w bliskim stosunku z dłużniczką (mąż, córka, wnuk i brat).

Pozwani U. M., Z. M., J. G., G. G. i S. Z. (2) wniesli o oddalenie powództwa definitywnie lub jako przedwczesnego. Pozwani zarzucili, iż skarga pauliańska dotyczy roszczeń cywilnoprawnych i budzi wątpliwość to, czy uprawnienie do korzystania z niej przysługuje organom podatkowym; podnosili, że kwestionowane umowy zostały zawarte przed wydaniem decyzji o zaległościach podatkowych, a nie może powodować, ani pogłębiać swej niewypłacalności ten, kto jeszcze nie wie, że może być niewypłacalny. Wskazali, że Z. M. nie jest i nigdy nie był dłużnikiem podatkowym, nie miałby żadnego powodu wyzbywać się swego majątku osobistego. Zdaniem pozwanych nadto nie udowodniono niewypłacalności U. M., która pracuje, a umowa podziału majątku dorobkowego pozostawiła jej prowadzone przedsiębiorstwo; podnosili ponadto, że w czerwcu 2013 r. i w czerwcu 2014 r. pozwani nie mieli powodów spodziewać się wydania decyzji o zaległościach podatkowych U. M., skoro kontrola rozpoczęła się w 2011 r. i do dat czynności żadne decyzje nie zapadły. Ich zdaniem nie doszło także do nierównego podziału majątku małżeńskiego na korzyść Z. M.. Ostatecznie podnosili, iż działania strony powodowej pozostają w sprzeczności z zasadami współzycia społecznego, ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem jej praw, a nawet z zasadami demokratycznego państwa prawnego i zaufania obywateli do tegoż państwa. Istotą podatku VAT jest bowiem opodatkowanie wartości dodanej, a podatnikowi przysługuje prawo do odliczenia podatku naliczonego, podczas gdy U. M. stosowała niezerową stawkę VAT, natomiast stawkę 0 % stosowały inne podmioty na dalszych etapach obrotu, w których pozwana nie uczestniczyła. Pozwani zaznaczali, iż darowizny samochodów dotyczą pojazdów o relatywnie niewielkiej wartości, a pozostałe zaskarżone czynności nie umniejszały majątku dłużniczki; zarzucali nadto przedwczesność powództwa w związku z brakiem zakończenia sprawy karnej, toczącej się przeciwko dłużniczce, korzystającej z konstytucyjnego domniemania niewinności.

Zaskarżonym wyrokiem z 19 lutego 2019 r. Sąd Okręgowy w Katowicach orzekł, iż :

I/ uznaje:

1/ umowę o podział majątku wspólnego z 18 czerwca 2013 roku zawartą przed notariuszem A. P. w D., wpisaną do repertorium A numer (...), mocą której U. M. i Z. M. dokonali podziału majątku wspólnego w ten sposób, że:

- nieruchomość składającą się z zabudowanych działek gruntu oznaczonych numerami geodezyjnymi (...), położoną w D., objętą księgą wieczystą numer (...),

- nieruchomość stanowiącą zabudowaną działkę gruntu oznaczoną numerem geodezyjnym (...), położoną w D., objętą księgą wieczystą (...),

- nieruchomość stanowiącą zabudowaną działkę gruntu oznaczoną numerem geodezyjnym (...), położoną w S., objętą księgą wieczystą numer (...),

nabył w całości Z. M.

- nieruchomość oznaczoną numerem geodezyjnym (...), położoną w Lipowej, objętą księgą wieczystą numer (...),

- samochód osobowy M. (...), numer rejestracyjny (...),

- samochód osobowy V. (...), numer rejestracyjny (...),

- naczepę ciężarową G. T., numer rejestracyjny (...),

- naczepę ciężarową W., numer rejestracyjny (...),

- ciągnik samochodowy R. (...), numer rejestracyjny (...),

- ciągnik samochodowy R. (...), numer rejestracyjny (...),

- ciągniki samochodowy M., numer rejestracyjny (...),

nabyła w całości U. M.,

2/ uznaje umowę darowizny samochodu z dnia 5 czerwca 2014 r. mocą której U. M. darowała Z. M. samochód osobowy V. (...) o numerze rejestracyjnym (...),

3/ uznaje umowę darowizny samochodu z dnia 9 czerwca 2014 r. mocą której U. M. darowała S. Z. (1) samochód osobowy M. (...) o numerze rejestracyjnym (...),

4/ uznaje umowę ustanowienia służebności osobistej zawartej 25 czerwca 2014 roku przed notariuszem W. K. w D., repertorium A numer (...), mocą której Z. M. ustanowił na rzecz U. M. i J. G. służebność osobistą polegającą na dożywotnim korzystaniu z całej nieruchomości gruntowej i budynkowej objętej księgą wieczystą numer (...),

5/ uznaje umowę ustanowienia służebności osobistej zawartej dnia 25 czerwca 2014 r. przed notariuszem W. K. w D., repertorium A numer (...), mocą której Z. M. ustanowił na rzecz U. M., J. G. i G. G. służebność osobistą polegającą na bezpłatnym i dożywotnim zamieszkiwaniu w nieruchomości objętej księgą wieczystą (...),

6/ uznaje umowę darowizny z 25 czerwca 2014 r. sporządzoną przed notariuszem W. K. w D., repertorium A numer (...), mocą której U. M. darowała G. G. nieruchomość położoną w Lipowej o numerze geodezyjnym (...), objętą księgą wieczystą numer (...),

7/ uznaje umowę darowizny zawartą dnia 25 czerwca 2014 r. przed notariuszem W. K. w D., repertorium A numer (...), mocą której Z. M. darował G. G. nieruchomość położoną w S. oznaczoną numerem geodezyjnym (...), objętą księgą wieczystą numer (...),

za bezskuteczne wobec wierzyciela Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu Skarbowego w D., któremu przysługuje wobec dłużniczki U. M. wierzytelność publicznoprawna z tytułu podatku od towarów i usług za miesiące:

- listopad 2009 roku, stwierdzona tytułem wykonawczym numer SM (...) z 21 listopada 2014r.
- grudzień 2009 roku, stwierdzona tytułem wykonawczym numer SM (...) z 21 listopada 2014r.
- styczeń 2010 roku, stwierdzona tytułem wykonawczym numer SM (...) z 21 listopada 2014r.
- luty 2010 roku, stwierdzona tytułem wykonawczym numer SM (...) z 21 listopada 2014r.
- marzec 2010 roku, stwierdzona tytułem wykonawczym numer SM (...) z 21 listopada 2014r.
- kwiecień 2010 roku, stwierdzona tytułem wykonawczym numer SM (...) z 21 listopada 2014r.
- maj 2010 roku, stwierdzona tytułem wykonawczym numer SM (...) z 21 listopada 2014r.
- czerwiec 2010 roku, stwierdzona tytułem wykonawczym numer SM (...) z 21 listopada 2014r.
- lipiec 2010 roku, stwierdzona tytułem wykonawczym numer SM (...) z 21 listopada 2014r.
- wrzesień 2010 roku, stwierdzona tytułem wykonawczym numer SM (...) z 21 listopada 2014r.
- październik 2010 roku, stwierdzona tytułem wykonawczym numer SM (...) z 21 listopada 2014r.
- listopad 2010 roku, stwierdzona tytułem wykonawczym numer SM (...) z 21 listopada 2014r.
- grudzień 2010 roku, stwierdzona tytułem wykonawczym numer SM (...) z 21 listopada 2014r.

wraz z należnymi odsetkami podatkowymi i kosztami egzekucji.

II/ zasądza od pozwanych na rzecz Skarbu Państwa Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 7200 (siedem tysięcy dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

III/ przyznaje od Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Katowicach na rzecz adwokata M. Z. kwotę 8856 (osiem tysięcy osiemset pięćdziesiąt sześć) złotych w tym 1656 (tysiąc sześćset pięćdziesiąt sześć) złotych jako podatek od towarów i usług tytułem wynagrodzenia pełnomocnika z urzędu ustanowionego dla G. G.;

IV/ przyznaje od Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Katowicach na rzecz adwokata K. G. kwotę 7200 (siedem tysięcy dwieście) złotych tytułem wynagrodzenia dla kuratora małoletniego pozwanego G. G..

Sąd pierwszej instancji ustalił, iż Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej w K. w dniu 22 grudnia 2011 r. wszczął wobec U. M. postępowanie kontrolne.

Decyzją z 18 lipca 2014 r., dokonano zabezpieczenia zobowiązań. Dnia 31 lipca 2014 r. zostały wystawione zarządzenia zabezpieczenia. Decyzja była utrzymana w mocy przez organ odwoławczy. Dnia 28 sierpnia 2014 r. zajęto rachunek bankowy zobowiązanej oraz ruchomości o łącznej wartości 200323,- zł. Postępowanie zabezpieczające zostało zawieszona z uwagi na wniesione przez zobowiązaną zarzuty.

Decyzją z 24 października 2014 r. Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej określił U. M.:

- zobowiązanie w podatku od towarów i usług za listopad 2009 r.,

- kwotę różnicy podatku (art. 87 ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług; dalej: VAT) stanowiącą nadwyżkę podatku naliczonego nad należnym do przeniesienia na następny okres rozliczeniowy za okres od grudnia 2009 r. do grudnia 2010 r.,

- kwotę podatku do zapłaty na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy o VAT wynikającego z wystawionych faktur VAT od listopada 2009 r. do lipca 2010 r. i od września do grudnia 2010 r.

Ustalono, że od wyżej wskazanej decyzji, pismem z 7 listopada 2014 r., zobowiązana wniosła odwołanie. Decyzją z 15 lipca 2015 r. Dyrektor Izby Skarbowej w K. utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję organu pierwszej instancji. Dnia 27 sierpnia 2015 r. U. M. złożyła skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w G..

Sąd Okręgowy stwierdził, iż postanowieniem z 14 listopada 2014 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w D., na wniosek Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w K., nadał rygor natychmiastowej wykonalności decyzji z 24 października 2014 r. Na tej podstawie, dnia 21 listopada 2014 r., wystawione zostały tytuły wykonawcze obejmujące zaległości U. M.. Postanowieniem z 24 marca 2015 r. postępowanie egzekucyjne zostało zawieszono z uwagi na złożenie przez U. M. zarzutów.

Jak ustalił sąd pierwszej instancji, wyrokiem z 18 października 2016 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w G., w sprawie (...) SA(...) (...) oddalił skargę U. M. na decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w K. z 15 lipca 2015 r. w przedmiocie podatku od towarów i usług.

Prokuratura Okręgowa w Gliwicach, postanowieniem z 7 lutego 2013 r. w sprawie sygn. akt V Ds.96/11/S (k. 839-890), przedstawiła U. M. zarzuty, że od listopada 2009 r., w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wspólnie i w porozumieniu m.in. z pozwaną J. G. i M. G. (rodzice i ustawowi przedstawiciele małoletniego pozwanego G. G.) w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w ramach zorganizowanej grupy przestępczej mającej na celu popełnianie przestępstw i przestępstw skarbowych, będąc właścicielką przedsiębiorstwa usługowo-handlowego, przyjęła do księgowości swego przedsiębiorstwa poświadczające nieprawdę faktury VAT, dotyczące zakupów wyrobów stalowych, które w rzeczywistości nie istniały, a transakcje gospodarcze nie miały w rzeczywistości miejsca. W dniach 11 lutego 2013 r., 23 i 26 kwietnia 2013 r. U. M. była przesłuchana w tejże sprawie jako podejrzana. W dniach 10 maja, 13 września 2013 r. uczestniczyła w konfrontacji.

Na rozprawie 19 czerwca 2018 r. U. M. przyznała, że od 2009 r. prowadzi działalność gospodarczą, polegającą m.in. na sprzedaży stali. Od grudnia 2010 r. prowadzono kontrolę przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w K., urzędnicy badali dokumenty z biura rachunkowego i rozpytywali ją, a w połowie 2012 r. była wezwana do złożenia wyjaśnień. Podnosiła, iż nie spodziewała się niekorzystnego wyniku kontroli, natomiast w styczniu 2013 r. zauważyła u siebie guza w pachwinie i decyzje majątkowe podejmowała ze względu na swój stan zdrowia, chociaż do lekarza, w związku z guzem, po raz pierwszy zgłosiła się w 2016 r.

W tym stanie rzeczy sąd pierwszej instancji stwierdził, iż powództwo jest zasadne i znajduje podstawę prawną w art. 527 i nast. kc. Wskazał, że przesłankami skargi pauliańskiej są:

- pokrzywdzenie wierzyciela, jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, a jeśli osoba trzecia rozporządziła uzyskaną korzyścią, wierzyciel może wystąpić bezpośrednio przeciwko osobie, na rzecz której rzecz rozporządzenie nastąpiło, m.in. gdy rozporządzenie było nieodpłatne;

- działanie dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, przy czym, jeżeli w chwili darowizny dłużnik był niewypłacalny, domniemywa się, iż działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. To samo dotyczy wypadku, gdy dłużnik stał się niewypłacalny wskutek dokonania darowizny;

- wiedza lub możliwość – przy zachowaniu należytej staranności – dowiedzenia się o tym przez osobę trzecią, jednak domniemywa się, że osoba ta wiedziała, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, gdy osoba ta była w bliskim stosunku z dłużnikiem. Ponadto, jeżeli wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z

pokrzywdzeniem wierzyciela osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Sąd Okręgowy wskazał, iż wszystkie zaskarżone czynności prawne miały charakter nieodpłatny, a twierdzenia pozwanych, jakoby było inaczej, pozostają gołosłowne. Nieodpłatność czynności wynika wprost z ich treści; w szczególności podział majątku wspólnego U. i Z. małżonków M., dokonany w następstwie umowy majątkowej małżeńskiej, nie nosi cech wskazujących na odpłatność tej czynności prawnej. Także umowy rozporządzające na rzecz tzw. osób czwartych były nieodpłatne w rozumieniu art. 531 § 2 kc.

Sąd pierwszej instancji przyjął, iż zaskarżone czynności dokonane były z pokrzywdzeniem wierzyciela, czyli powoda. Zważył, że w następstwie tych czynności U. M. stała się niewypłacalna, albo niewypłacalna w wyższym stopniu niż była przed dokonaniem czynności. Postępowanie egzekucyjne prowadzone w oparciu o wskazane w pozwie tytuły wykonawcze nie doprowadziło do zaspokojenia wierzyciela, ponieważ majątek U. M. okazał się niewystarczający. Zaznaczył, że ani U. M., ani pozostali pozwani, nie podjęli próby zwolnienia się od zadośćuczynienia roszczeniu wierzyciela przez jego zaspokojenie albo wskazanie wystarczającego do zaspokojenia mienia dłużnika, zatem nie zwolnili się od odpowiedzialności na zasadzie art. 533 kc.

Uznał Sąd Okręgowy, iż U. M., jako dłużniczka powoda, działała ze świadomością pokrzywdzenia go, a korzystanie z domniemania zawartego w art. 529 kc w niniejszej sprawie ma drugorzędne znaczenie. Przyjął, że świadomość U. M. bez wątplenia obejmowała to, że od grudnia 2011 r. toczyło się postępowanie kontrolne wszczęte przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w K.. W toku tego postępowania badana była dokumentacja działalności gospodarczej pozwanej, a ona sama była przesłuchiwana na okoliczności dotyczące prawidłowości wystawianych faktur i sposobu rozliczania podatku VAT. Okoliczności te poprzedzały zaskarżone czynności. Niezależnie od tego wskazano, iż Prokuratura Okręgowa w Gliwicach, postanowieniem z 7 lutego 2013 r. w sprawie sygn. akt V Ds.96/11/S, przedstawiła U. M. zarzuty, że od listopada 2009 r., w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wspólnie i w porozumieniu m.in. z pozwaną J. G. i M. G. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w ramach zorganizowanej grupy przestępczej mającej na celu popełnianie przestępstw i przestępstw skarbowych, będąc właścicielką przedsiębiorstwa usługowo-handlowego, przyjęła do księgowości swego przedsiębiorstwa poświadczające nieprawdę faktury VAT, dotyczące zakupów wyrobów stalowych, które w rzeczywistości nie istniały, a transakcje gospodarcze nie miały w rzeczywistości miejsca. W sprawie tej obie pozwane, to jest U. M. i J. G., były kilkakrotnie przesłuchiwane i uczestniczyły w innych czynnościach. W tych okolicznościach, w ocenie Sądu, U. M. obejmowała swoją świadomością to, że dokonując zaskarżonej czynności, działała z pokrzywdzeniem wierzyciela.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji nietrafne były twierdzenia pozwanych, jakoby zobowiązanie powstało już po dokonaniu tych czynności, czyli w momencie wydania decyzji z 24 października 2014 r. określającej zobowiązania i decyzji z 15 lipca 2015 r. utrzymującej ją w mocy. Decyzja Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej z 24 października 2014 r. nr (...) miała wyłącznie charakter deklaratoryjny, a wiarygodności publicznoprawne z tytułu podatku VAT za okresy, o których mowa w pozwie, powstały z mocy prawa, tj. art. 21 § 1 pkt 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa. Nie było konieczności wydawania w tym zakresie decyzji podatkowej lub złożenia odpowiedniej deklaracji podatkowej przez podatnika. Zobowiązania powstawały (ex lege) z dniem zaistnienia zdarzeń, z którymi ustawa podatkowa je wiązała. Sąd Okręgowy przyjął nadto, iż w dacie zaskarżonych czynności zobowiązania U. M. istniały, a tylko deklaratoryjne ich stwierdzenie nastąpiło później. W tych okolicznościach za całkowicie pozbawiony podstaw faktycznych i prawnych uznano zarzut sprzeczności powództwa z zasadami współżycia społecznego, ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem praw powoda, z zasadami demokratycznego państwa prawnego i zaufania obywateli do niego.

Sąd Okręgowy zaznaczył, że pozwani jako osoby trzecie w stosunku do dłużniczki lub osoby „czwarte” (art. 531 § 2 kc) nie musieli wiedzieć, że dłużniczka działała ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, bowiem pozostawały w bliskim stosunku z dłużniczką jako jej mąż i jej najbliżsi krewni. Ponadto skutek czynności prawnej dokonanej przez dłużniczkę z pokrzywdzeniem wierzyciela osoby te uzyskały korzyść majątkową bezpłatnie. W takiej sytuacji

wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoby te nie wiedziały i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogły się dowiedzieć, że dłużniczka działała ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. Niewątpliwie ustawowi przedstawiciele G. G. obejmowali swoją świadomością pokrzywdzenie wierzyciela. Także im Prokuratura Okręgowa w Gliwicach przedstawiła zarzuty, podobnie jak dłużnicze.

Zarzut przedwczesności powództwa także uznano za nietrafny. Sąd Okręgowy uznał, że bieg postępowania karnego, w którym U. M. i innym osobom postawiono zarzuty i ustalenia ewentualnego wyroku prawomocnie kończącego to postępowanie, zwłaszcza uniewinniającego, nie wiążą Sądu w tym postępowaniu.

Również zarzut, że powodowi nie przysługuje uprawnienie do korzystania ze skargi pauliańskiej, oceniono jako nieskuteczny. Powodowi przysługuje bowiem takie uprawnienie, z powołaniem na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 18 kwietnia 2018 r. w sprawie sygn. akt K 52/16. Potwierdzono w nim, że art. 527 § 1 kc w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie na zasadzie analogii legis do ochrony należności publicznoprawnych, jest zgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Ostatecznie uznał Sąd Okręgowy, iż spełnione zostały w niniejszej sprawie wszystkie przesłanki pozwalające na uwzględnienie powództwa, albowiem istnieje wymagalna należność Skarbu Państwa stwierdzona tytułami wykonawczymi, dłużniczka była świadoma co do działania z pokrzywdzeniem wierzyciela publicznoprawnego w dacie dokonywania zaskarżonych czynności oraz po dokonaniu czynności była i pozostaje nadal niewypłacalna. Wiedza osób trzecich lub kolejnych co do działania dłużniczki ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela pozostawała przy tym bez znaczenia, z uwagi na nieodpłatny charakter wszystkich zaskarżonych czynności, a niezależnie od tego pozwani nie przeczyli, że nie istnieje pomiędzy nimi a dłużniczką stosunek bliskości.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 kpc.

O kosztach pełnomocnika z urzędu i kuratora małoletniego G. G. orzeczono na podstawie obowiązujących w dacie wszczęcia postępowania przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2015.1801), przy zastosowaniu § 4 ust. 1 i 3 tego rozporządzenia oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz.U.2013.1476). Zastosowanie § 4 ust. 1 pierwszego z wymienionych rozporządzeń uzasadniał taki sam nakład pracy pełnomocnika z urzędu małoletniego G. G. jak i jego kuratora.

Apelacje od tego wyroku wnieśli pozwani : U. M., Z. M., J. G., kurator działający imieniem małoletniego pozwanego G. G. oraz małoletni G. G.. Generalnie pozwani zgłosili w apelacji wspólny zarzut przedwczesności powództwa, w związku z brakiem karnego wyroku skazującego pozwaną U. M..

Pozwana U. M. w swojej apelacji zaskarżyła wyroku sądu pierwszej w zakresie jego punktów I/ i II/. Skarżąca wносиła o zmianę tego orzeczenia poprzez oddalenie powództwa w całości, względnie jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Katowicach, nieobciążanie pozwanej kosztami procesu oraz domagała się zwrotu kosztów postępowania na jej rzecz za obie instancje. Skarżąca zarzucała naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci art. 42 ust. 3 Konstytucji RP przez jego niezastosowanie i przyjęcie za udowodniony udział apelującej oraz J. G. w przestępstwie skarbowym mimo braku stwierdzenia jej winy prawomocnym wyrokiem karnym, naruszenie art. 43 § 1 krio przez niezastosowanie, względnie błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie skutkujące przyjęciem, iż podział majątku wspólnego i zniesienie wspólności majątkowej dłużniczki i jej męża były czynnościami nieodpłatnymi, chociaż każde z nich uzyskało własność określonego przedmiotu majątkowego, w tym pozwana – przedsiębiorstwo, zatem wynik działu nie musiał okazać się dla niej niekorzystny. Apelująca zarzucała nadto naruszenie art. 527 – 532 kc w zw. z art. 107-119 Ordynacji podatkowej poprzez zastosowanie ich do rzekomych zaległości podatkowych dłużniczki, chociaż normy ustawy Ordynacja podatkowa stanowią *lex specialis* względem kodeksu cywilnego. Podnosiła także obrazę art. 527-532 kc przez ich zastosowanie także wobec osób nie będących w ogóle dłużnikami, co doprowadziło do nieuzasadnienie rozszerzającej wykładni przepisów o skardze pauliańskiej.

Zarzucała, iż Z. M. był uprawniony do rozporządzenia swoim udziałem w majątku na rzecz innych osób, więc kwestionowanie czynności mogło mieć miejsce jedynie co do połowy udziałów w majątku wspólnym.

W tej apelacji zgłoszono również naruszenie norm prawa procesowego w zakresie art. 233 § 1 kpc przez dowolną a nie swobodną ocenę materiału dowodowego i przyjęcie, że materiały z postępowania przygotowawczego stanowią całość dowodów w sprawie oraz że pozwani nie mieli obowiązku składania w tym postępowaniu wyjaśnień i podawania prawdy organom procesowym. Podnosiła, iż strona powodowa udostępniła jedynie część materiału dowodowego z postępowania przygotowawczego.

Zarzucała pozwana ponadto sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez pominięcie okoliczności, iż nawet niepełny materiał dowodowy z postępowania przygotowawczego oraz inne dowody, prowadzą raczej do wniosku, iż apelująca nie miała świadomości, iż jej kontrahenci zorganizowali proceder wyłudzenia podatku VAT. Ostatecznie skarżąca zarzucała nieuwzględnienie sprzeczności żądań pozwu z zasadami współżycia społecznego, polegającą na wydaniu decyzji administracyjnych, następnie stanowiących podstawę rozstrzygnięcia przez sąd cywilny bez wyroku sądowego karnego.

Apelująca podnosiła, iż zaskarżone pozwem czynności miały miejsce na długo przed wydaniem decyzji o zaległościach podatkowych, co powoduje, iż pozwana nie była w stanie przewidzieć przyszłych wydarzeń, podkreślała zasadę dobrej wiary podatnika, uniemożliwiającą domniemanie, że kontrahenci nieuczciwego podatnika działali w złej wierze. Wskazywała, iż jedynie C. P. oskarżał ją o współudział w procederze wyłudzenia podatku VAT.

Pozwany Z. M. w swojej apelacji kwestionował zaskarżony wyrok w jego punktach I/ i II/, domagając się jego zmiany poprzez oddalenie powództwa w całości, nieobciążanie pozwanego kosztami postępowania oraz ewentualnie jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Katowicach, a także zwrotu kosztów postępowania za obie instancje według norm przepisanych. Skarżący zarzucał naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci art. 42 ust. 3 Konstytucji RP przez jego niezastosowanie i przyjęcie za udowodniony udział U. M. oraz J. G. w przestępstwie skarbowym mimo braku stwierdzenia jej winy prawomocnym wyrokiem karnym, naruszenie art. 43 § 1 krio przez niezastosowanie, względnie błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie skutkujące przyjęciem, iż podział majątku wspólnego i zniesienie wspólności majątkowej dłużniczki i apelującego były czynnościami nieodpłatnymi, chociaż każde z nich uzyskało własność określonego przedmiotu majątkowego, w tym pozwana – przedsiębiorstwo, zatem wynik działu nie musiał okazać się niekorzystny dla dłużniczki. Apelujący zarzucał nadto naruszenie art. 527 – 532 kc w zw. z art. 107-119 Ordynacji podatkowej poprzez zastosowanie ich do rzekomych zaległości podatkowych dłużniczki, chociaż normy ustawy Ordynacja podatkowa stanowią *lex specialis* względem kodeksu cywilnego. Podnosił także obrazę art. 527-532 kc przez ich zastosowanie także wobec osób nie będących w ogóle dłużnikami, co doprowadziło do nieuzasadnionej rozszerzającej wykładni przepisów o skardze pauliańskiej. Zarzucał, iż skarżący był uprawniony do rozporządzenia swoim udziałem w majątku na rzecz innych osób, więc kwestionowanie czynności mogło mieć miejsce jedynie co do połowy udziałów w majątku wspólnym.

W tej apelacji zgłoszono również naruszenie norm prawa procesowego w zakresie art. 233 § 1 kpc przez dowolną a nie swobodną ocenę materiału dowodowego i przyjęcie, że materiały z postępowania przygotowawczego stanowią całość dowodów w sprawie oraz że pozwani nie mieli obowiązku składania w tym postępowaniu wyjaśnień i podawania prawdy organom procesowym. Podnoszono, że strona powodowa udostępniła jedynie część materiału dowodowego z postępowania przygotowawczego.

Zarzucał pozwany ponadto sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez pominięcie okoliczności, iż nawet niepełny materiał dowodowy z postępowania przygotowawczego oraz inne dowody, prowadzą raczej do wniosku, iż dłużniczka nie miała świadomości, iż jej kontrahenci zorganizowali proceder wyłudzenia podatku VAT. Ostatecznie skarżący zarzucał nieuwzględnienie sprzeczności żądań pozwu z zasadami współżycia społecznego, polegającą na wydaniu decyzji administracyjnych, następnie stanowiących podstawę rozstrzygnięcia przez sąd cywilny bez wyroku sądowego karnego.

Apelujący podnosił, iż zaskarżone pozwem czynności miały miejsce na długo przed wydaniem decyzji o zaległościach podatkowych, co powoduje, iż dłużniczka nie była w stanie przewidzieć przyszłych wydarzeń, podkreślał zasadę dobrej wiary podatnika, uniemożliwiającą domniemanie, że kontrahenci nieuczciwego podatnika działali w złej wierze. Wskazywał, iż jedynie C. P. oskarżał U. M. o współudział w procederze wyłudzenia podatku VAT.

Pozwana J. G. zaskarżyła apelacją powyższy wyrok w zakresie punktów I/ i II/, domagając się jego zmiany poprzez oddalenie powództwa w całości, nieobciążanie pozwanej kosztami postępowania oraz ewentualnie jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Katowicach, a także zwrotu kosztów postępowania za obie instancje według norm przepisanych. Skarżąca zarzucała naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci art. 42 ust. 3 Konstytucji RP przez jego niezastosowanie i przyjęcie za udowodniony udział U. M. oraz apelującej w przestępstwie skarbowym mimo braku stwierdzenia winy dłużniczki prawomocnym wyrokiem karnym, naruszenie art. 43 § 1 krio przez niezastosowanie, względnie błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie skutkujące przyjęciem, iż podział majątku wspólnego i zniesienie wspólności majątkowej dłużniczki i jej męża były czynnościami nieodpłatnymi, chociaż każde z nich uzyskało własność określonego przedmiotu majątkowego, w tym pozwana – przedsiębiorstwo, zatem wynik działu nie musiał okazać się niekorzystny dla dłużniczki. Apelująca zarzucała nadto naruszenie art. 527 – 532 kc w zw. z art. 107-119 Ordynacji podatkowej poprzez zastosowanie ich do rzekomych zaległości podatkowych dłużniczki, chociaż normy ustawy Ordynacja podatkowa stanowią *lex specialis* względem kodeksu cywilnego. Podnosiła także obrazę art. 527-532 kc przez ich zastosowanie także wobec osób nie będących w ogóle dłużnikami, co doprowadziło do nieuzasadnionej rozszerzającej wykładni przepisów o skardze pauliańskiej. Zarzucała, iż mąż dłużniczki był uprawniony do rozporządzenia swoim udziałem w majątku na rzecz innych osób, więc kwestionowanie czynności mogło mieć miejsce jedynie co do połowy udziałów w majątku wspólnym.

W tej apelacji zgłoszono również naruszenie norm prawa procesowego w zakresie art. 233 § 1 kpc przez dowolną a nie swobodną ocenę materiału dowodowego i przyjęcie, że materiały z postępowania przygotowawczego stanowią całość dowodów w sprawie oraz że pozwani nie mieli obowiązku składania w tym postępowaniu wyjaśnień i podawania prawdy organom procesowym. Podnoszono, że strona powodowa udostępniła jedynie część materiału dowodowego z postępowania przygotowawczego.

Zarzucała pozwana ponadto sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez pominięcie okoliczności, iż nawet niepełny materiał dowodowy z postępowania przygotowawczego oraz inne dowody, prowadzą raczej do wniosku, iż dłużniczka nie miała świadomości, iż jej kontrahenci zorganizowali proceder wyłudzenia podatku VAT. Ostatecznie skarżąca zarzucała nieuwzględnienie sprzeczności żądań pozwu z zasadami współżycia społecznego, polegającą na wydaniu decyzji administracyjnych, następnie stanowiących podstawę rozstrzygnięcia przez sąd cywilny bez wyroku sądowego karnego.

Apelująca podnosiła, iż zaskarżone pozwem czynności miały miejsce na długo przed wydaniem decyzji o zaległościach podatkowych, co powoduje, iż dłużniczka nie była w stanie przewidzieć przyszłych wydarzeń, podkreślał zasadę dobrej wiary podatnika, uniemożliwiającą domniemanie, że kontrahenci nieuczciwego podatnika działali w złej wierze. Wskazywała, iż jedynie C. P. oskarżał U. M. o współudział w wyłudzeniu podatku VAT.

Małoletni pozwany G. G. zaskarżył orzeczenie w zakresie jego punktów I/, II/ w części dotyczącej tego pozwanego oraz punktu III/ w części dotyczącej nieprzyznania jego pełnomocnikowi z urzędu wynagrodzenia ponad kwotę 7200zł plus podatek od towarów i usług, a także punktu IV/ w części dotyczącej nieprzyznania jego kuratorowi wynagrodzenia ponad kwotę 7200zł plus podatek od towarów i usług. Apelujący wnosił o zmianę wyroku w punkcie I/ poprzez oddalenie powództwa w całości, w punkcie II/ poprzez nieobciążenie pozwanego kosztami postępowania w całości, w punkcie III/ przez przyznanie pełnomocnikowi pozwanego z urzędu kosztów zastępstwa udzielonego z urzędu w wysokości 14400zł plus podatek od towarów i usług, w punkcie IV/ poprzez przyznanie kuratorowi pozwanego wynagrodzenia w wysokości 14400zł plus podatek od towarów i usług, „o ile podatek VAT okaże się tu należny”. Skarżący ewentualnie wnosił o uchylenie zaskarżonego wyroku w punktach I/ i II/ oraz przekazanie sprawy Sądowi

Okręgowemu w Katowicach do ponownego rozpoznania. Pozwany domagał się nadto przyznania jego pełnomocnikowi i kuratorowi wynagrodzeń za zastępstwo procesowe w postępowaniu apelacyjnym.

Skarżący zarzucał naruszenie przepisu art. 42 ust. 3 Konstytucji RP poprzez jej niezastosowanie i uznanie dłużniczki i jej męża za winnych przestępstwa skarbowego, mimo braku stwierdzenia winy przez prawomocny wyrok sądowy, na zasadzie art. 11 kpc. Zarzucał ponadto naruszenie art. 43 § 1 krio poprzez przyjęcie, iż podział majątku wspólnego i zniesienie wspólności majątkowej dłużniczki i jej męża były czynnościami nieodpłatnymi, chociaż każde z nich uzyskało własność określonego przedmiotu majątkowego, w tym pozwana - przedsiębiorstwo. Apelujący zarzucał nadto naruszenie art. 527 – 532 kc w zw. z art. 107-119 Ordynacji podatkowej poprzez zastosowanie ich do rzekomych zaległości podatkowych U. M., chociaż normy ustawy Ordynacja podatkowa stanowią *lex specialis* względem kodeksu cywilnego. Podnosił także obrazę art. 527-532 kc przez ich zastosowanie także wobec osób nie będących w ogóle dłużnikami, co doprowadziło do nieuzasadnionej rozszerzającej wykładni przepisów o skardze pauliańskiej.

W tej apelacji podnoszono również naruszenie norm prawa procesowego w zakresie art. 233 § 1 kpc przez dowolną, a nie swobodną ocenę materiału dowodowego i przyjęcie, że materiały z postępowania przygotowawczego stanowią całość dowodów w sprawie oraz że pozwani nie mieli obowiązku składania w tym postępowaniu wyjaśnień i podawania prawdy organom procesowym.

Zarzucał pozwany ponadto sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez pominięcie okoliczności, iż nawet niepełny materiał dowodowy z postępowania przygotowawczego oraz inne dowody, prowadzą raczej do wniosku, iż U. M. nie miała świadomości, iż jej kontrahenci zorganizowali proceder wyłudzenia podatku VAT. Ostatecznie skarżący zarzucał nieuwzględnienie sprzeczności żądań pozwu z zasadami współżycia społecznego, polegającą na wydaniu decyzji administracyjnych, następnie stanowiących podstawę rozstrzygnięcia przez sąd cywilny bez wyroku sądowego karnego.

Apelujący podnosił, iż zaskarżone pozwem czynności miały miejsce na długo przed wydaniem decyzji o zaległościach podatkowych, co tym samym nie powinno oddziaływać na sytuację prawną małoletniego pozwanego.

Kurator małoletniego pozwanego G. G. w apelacji kwestionował orzeczenie sądu pierwszej instancji w zakresie punktu I/, zarzucając naruszenie prawa materialnego w postaci art. 527 kc polegające na przyjęciu, iż nakłada on na obowiązek przewidywania przyszłości przy podejmowaniu czynności cywilnoprawnych poprzez prognozowanie zmiany sytuacji materialnej w wyniku deklaratoryjnej decyzji administracyjnej odwołującej się do zdarzeń sprzed kilku lat od daty dokonania czynności mającej wpływ na stan majątkowy danej osoby. Skarżący motywował, iż brak świadomości po stronie dłużnika o stosunku zobowiązaniowym, wyklucza zastosowanie art. 527 kc, zaś w przypadku administracyjnej decyzji deklaratoryjnej zakres jej działania wstecz obejmuje datę spełnienia przesłanek uzasadniających konkretyzację obowiązku, nie zaś data wydania decyzji. Zdaniem skarżącego U. M. i Z. M. nie mieli świadomości możliwości pokrzywdzenia ogółu wierzycieli w dacie podejmowania kwestionowanych przez powoda czynności, zatem skutki tego faktu także dotyczą małoletniego pozwanego. Apelujący kwestionował ponadto punkt IV/ wyroku poprzez niezastosowanie norm Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata urzędu i Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej z 13 listopada 2013r. Domagał się zatem uchylecia wyroku w zaskarżonej części i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, względnie oddalenia powództwa w całości, przyznania kuratorowi małoletniego pozwanego kosztów pomocy prawnej w wysokości 14400zł powiększonej o podatek od towarów i usług, zgodnie z regulacjami obowiązującymi w dacie wydania orzeczenia oraz zwrotu kosztów zastępstwa udzielonego pozwanemu z urzędu w postępowaniu apelacyjnym. Wnosił nadto o ewentualne zastosowanie art. 102 kpc w stosunku do małoletniego apelującego, bowiem obciążenie go kosztami postępowania byłoby w okolicznościach sprawy sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i poczuciem sprawiedliwości.

Powód wnosił o oddalenie wszystkich apelacji pozwanych oraz zwrot kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym od pozwanych na rzecz Prokuraturii Generalnej RP.

Apelacja pozwanego S. Z. (1) została prawomocnie odrzucona.

Zażalenie na postanowienie zawarte w punkcie II/ wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach wniósł powód, domagając się jego zmiany poprzez przyznanie mu dalszej części kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 14400zł, ponad przyznaną mu kwotę 7200zł. Skarżący zarzucał naruszenie normy art. 108 § 1 kpc i art. 98 § 1 kpc w zw. z § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 2 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie w brzmieniu sprzed 27 października 2016r., a więc w dacie wniesienia powództwa 20 czerwca 2016r., poprzez oddalenie wniosku powoda o zwrot kosztów postępowania incydentalnego – zażaleniowego oraz oddalenie wniosku powoda o przyznanie kosztów zastępstwa procesowego według stawki podstawowej w wysokości 14400zł. Skarżący motywował, iż ostateczny wynik sporu, skutkujący uwzględnieniem powództwa, winien przemawiać za obciążeniem pozwanych całością kosztów postępowania zażaleniowego.

Kurator małoletniego pozwanego wnosił o oddalenie zażalenia pozwanego i zwrot kosztów postępowania zażaleniowego na rzecz kuratora.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacje pozwanych nie mogły odnieść skutku.

W pierwszej kolejności należało odnieść się do zarzutów dotyczących naruszenia przepisów prawa procesowego, które dotyczyły ustaleń faktycznych stanowiących podstawę stanu rzeczy podlegającego ocenie prawnej, prowadzącej do wydania zaskarżonego orzeczenia. Ustalenia te były dokonane właściwie, w oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy, zgodnie z niesioną przez poszczególne środki dowodowe treścią i należyście oceniony.

Wbrew stanowisku skarżących, nie doszło do naruszenia art. 233 § 1 kpc poprzez uznanie, iż zaoferowany materiał dowodowy z postępowania przygotowawczego jest kompletny i prowadzi do wniosku, że U. M. nie miała świadomości procedury wyłudzenia podatku VAT przez jej kontrahentów oraz że oskarżeni składający wyjaśnienia w toku postępowania przygotowawczego mieli obowiązek zeznawać prawdę. Sąd Apelacyjny zważył, iż naruszenie art. 233 § 1 kpc może mieć miejsce w sytuacji, gdyby skarżący wykazał, że oceniając materiał dowodowy, sąd pierwszej instancji popełnił uchybienie polegające na braku logiki w wiązaniu faktów z materiałem dowodowym albo też, że wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej lub wreszcie, że sąd wbrew zasadom doświadczenia życiowego nie uwzględnił jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych (por. : wyrok Sądu Najwyższego z 7 stycznia 2005r., sygn. IV CK 387/04, LEX nr 177263; wyrok Sądu Najwyższego z 10 czerwca 1999r. sygn. II UKN 685/98, 98, OSNAPiUS 2000 Nr 17, poz. 655, za: wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 18 stycznia 2019r., I ACa 391/18, LEX nr 2637820). Nie miało to miejsca w niniejszej sprawie, a wnioski wyprowadzone przez Sąd Okręgowy z materiału dowodowego zawartego w aktach sprawy, w szczególności w zakresie dotyczącym okoliczności towarzyszącym podjęciu przez pozwanych kwestionowanych czynności prawnych, były zasadne i zgodne z informacjami niesionymi przez środki dowodowe wskazane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Przeciwnie twierdzenia apelujących stanowiły jedynie polemikę ze stanowiskiem sądu pierwszej instancji oraz przedstawienie własnej, alternatywnej koncepcji wydarzeń i motywów, którymi kierowała się zwłaszcza pozwana U. M.. Sąd Okręgowy słusznie przyjął, iż pozwana w dacie podejmowania czynności winna była już liczyć się ze skutkiem jej działań w postaci pokrzywdzenia wierzycieli, w tym powoda. Już wówczas bowiem miała wiedzę o prowadzonych w stosunku do niej czynnościach wyjaśniających, postępowaniu kontrolnym skarbowym, które toczyło się od 2011r. Przed dokonaniem zaskarżonych czynności prawnych nadto dłużniczce U. M. przedstawiono zarzuty w ramach postępowania prokuratorskiego dotyczącego wyłudzenia podatku VAT w okresie od listopada 2009r. Pozwana ta została przesłuchana w powyższej sprawie jako podejrzana oraz uczestniczyła w konfrontacji, także przed podjęciem kwestionowanych czynności prawnych. Zdaniem sądów obu instancji podatkowa procedura wyjaśniająca, która zakończyła się ostatecznymi decyzjami w przedmiocie określenia podatku od towarów i usług, które dłużniczka winna była odprowadzić, a także postępowanie przygotowawcze, winny spowodować u niej świadomość skutków jej działań w postaci pokrzywdzenia wierzyciela. Bezsprzecznie zaskarżone czynności prawne spowodowały lub co najmniej pogłębiły jej niewypłacalność, skoro postępowanie egzekucyjne prowadzone wobec dłużniczki w oparciu o

administracyjne tytuły wykonawcze zostało umorzone z uwagi na brak majątku dłużniczki. Innego majątku, który mógłby doprowadzić do zaspokojenia wierzyciela pozwani w toku procesu nie wskazali; ustalenia sądu pierwszej instancji w tym zakresie były zatem prawidłowe. Nie sposób przyjąć za skarżącą, iżby motywem jej działań było przekonanie o złym stanie zdrowia, skoro nie zgłosiła się do lekarza w celu potwierdzenia ewentualnych schorzeń, lecz skierowała się do notariusza celem dokonania zaskarżonych rozporządzeń majątkowych. Indywidualne motywy leżące u podstaw podjętych darowizn, nie tylko nie zostały wykazane, a jedynie deklarowane, ale także nie miałyby wpływu na ocenę przesłanek zasadności skargi pauliańskiej. Postępowania podatkowe i przygotowawcze w związku z zarzutami wyłudzenia podatku VAT, prowadzone wobec dłużniczki, były więc słusznie uznane za leżące u podstaw podjęcia kwestionowanych czynności prawnych przez pozwaną. Za przyjęciem świadomości pokrzywdzenia wierzyciela po stronie pozwanej U. M. przemawiało, jak słusznie wskazał Sąd Okręgowy, domniemanie z art. 529 kc, świadomość ta była także po stronie J. G., której również dotyczyło postępowanie przygotowawcze. Zasadnie także oceniono, iż zobowiązanie podatkowe dłużniczki U. M. istniało już w dacie podejmowania zaskarżonych czynności prawnych, a jedynie ich deklaratoryjne stwierdzenie decyzjami administracyjnymi miało miejsce później. Wypadalo uznać, że po stronie dłużniczki nie istniała dobra wiara podatnika, skoro ewidencjonowała „pustymi fakturami” koszty uzyskania dochodu, a powstała zaległość podatkowa była związana z celowymi działaniami pozwanej U. M., co wynika z uzasadnienia przytoczonego wyżej wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w G. z 18 października 2016r. , wydanego w sprawie pozwanej. W tej sytuacji nie sposób przyjąć, iż dłużniczkę U. M. w niniejszej sprawie chroniłaby dobra wiara podatnika, która miałaby przemawiać za przyjęciem braku świadomości pokrzywdzenia wierzyciela po jej stronie, czy też naruszenia zasad współżycia społecznego poprzez dochodzenie powództwa względem jej i stron czynności prawnych zdziałanych z jej udziałem. Podobnie ma się sytuacja pozwanej J. G.. Apelujący z kolei nie sprecyzowali, ani nie wykazali, jakie dowody z zasobu postępowania przygotowawczego, miałyby przemawiać za przyjęciem okoliczności przeciwnej oraz z jakiej przyczyny. Nie zaoferowali ich także w ramach własnej inicjatywy dowodowej.

Podkreślenia wymaga, że dłużniczka U. M. prowadziła działalność gospodarczą na szeroką skalę, w zakresie między innymi handlu stałą, należało zatem od niej oczekiwać dołożenia szczególnej staranności w odniesieniu do regulowania zobowiązań publicznoprawnych z tego tytułu, a tym samym świadomości pokrzywdzenia wierzycieli przez podejmowane w ówczesnym stanie rzeczy czynności. Także dalsze domniemania faktyczne, dotyczące pozostałych pozwanych uczestniczących w czynnościach prawnych jako osoby bliskie dłużniczki, zostały prawidłowo zastosowane, dla ustalenia rzeczywistego stanu sprawy.

Wobec powyższego, uznał Sąd Odwoławczy, że nie doszło do naruszenia art. 233 § 1 kpc, ani też do sprzeczności ustaleń faktycznych z treścią materiału dowodowego, bowiem ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji odpowiadały w istocie informacjom wynikającym z dostarczonych środków dowodowych. Kontradowodów na poparcie swoich zarzutów skarżący nie zaoferowali. Nie dopatrzono się tu podstaw do podważenia prawidłowości uznania środków dowodowych, stanowiących podstawę ustaleń faktycznych za wiarygodne i miarodajne dla dokonania poszczególnych ustaleń. Analiza całokształtu wykazanych okoliczności sprawy, w aspekcie zasad logicznego wnioskowania i racjonalnego rozumowania oraz z uwzględnieniem zasad doświadczenia życiowego, pozwalała przyjąć za trafne wszystkie ustalenia Sądu Okręgowego. Skarżący nie wskazali przy tym, jakie konkretnie kryteria oceny wiarygodności poszczególnych dowodów miałyby zostać naruszone. Należy nadto wskazać, iż oświadczenia składane w toku postępowania przygotowawczego, wbrew stanowisku skarżących, nie stanowiły podstawy ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie, zaś w apelacjach nie wskazano, jakie konkretnie dowody nie zostały przedstawione przez stronę powodową i jaki miałyby one wpływ na treść ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie, na co już wyżej wskazano.

Nie doszło także do zarzucanego błędu w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie, iż uwzględnienie powództwa sprzeczne jest z zasadami współżycia społecznego. Fakt wydania decyzji podatkowych, które następnie stały się administracyjnymi tytułami wykonawczymi stanowiącymi podstawę prowadzenia egzekucji przeciwko dłużniczce, nie stanowi o sprzeczności dochodzonego roszczenia z tymi zasadami, których zresztą nie sprecyzowano. Z kolei brak prawomocnego wyroku karnego skazującego pozwaną, pozostawał bez wpływu na treść dochodzonego roszczenia oraz nie rzutował na ustalenia faktyczne w sprawie. Zarzut ewentualnego naruszenia art. 5 kc nie mógł tu znaleźć akceptacji,

bowiem zgromadzony materiał dowodowy nie wskazywał, iżby powód nadużył swoich praw, domagając się uznania za bezskuteczne czynności prawnych zdziałanych z jego pokrzywdzeniem, w ramach poszukiwania zaspokojenia wierzytelności publicznoprawnych z tytułu podatku od towarów i usług, stwierdzonych administracyjnymi tytułami wykonawczymi.

Jeżeli chodzi o dalsze zarzuty apelacyjne, dotyczące naruszenia prawa materialnego, także one nie były skuteczne. Odnosząc się do kwestii podnoszonego naruszenia normy art. 42 ust. 3 Konstytucji RP, należy stwierdzić ponownie, iż w niniejszej sprawie ewidentnie irrelevantna pozostawała kwestia ewentualnego prawomocnego karnego skazania pozwanej U. M. w ramach postępowania dotyczącego wyłudzenia podatku VAT oraz domniemania jej niewinności pod względem karnoprawnym. Sąd pierwszej instancji nie odwoływał się do art. 11 kpc w ustaleniach faktycznych, ani też nie rozważał wpływu postępowania przygotowawczego na niniejszą sprawę. Ustalenia w zakresie motywacji dłużniczki przy podejmowaniu zaskarżonych czynności prawnych, były dokonywane przez niego samodzielnie, a głównym dowodem stały się tu podatkowe decyzje administracyjne. Skarga pauliańska rozpatrywana w niniejszej sprawie, nie jest uwarunkowana prawomocnym karnym skazaniem za przestępstwo skarbowe, bowiem dotyczy ona określonej odpowiedzialności cywilnoprawnej, która jest ustalana odrębnie w niniejszej sprawie. Nawet zatem prawomocne uniewinnienie mogłoby pozostawać bez wpływu na zasadność skargi pauliańskiej, rozpatrywanej przez sąd cywilny. Nie sposób było więc, jak chcieli tego pozwani, uznać powództwa za przedwczesne, jako nie poprzedzonego prawomocnym karnym wyrokiem skazującym dłużniczkę U. M..

Nie doszło nadto do zarzucanego w apelacjach naruszenia norm art. 527 kc – 532 kc, a także przepisów ustawy – Ordynacja podatkowa. Wskazać należy, iż jest już w orzecznictwie sądowym utrwalony pogląd, zgodnie z którym skarga pauliańska może dotyczyć także ochrony należności podatkowych, czy długu celnego (tak: uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 12 marca 2003r., III CZP 85/02, Lex nr 76145, uchwała Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 2003r., III CZP 15/03, Lex nr 77190, postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 6 czerwca 2013r., Ts 126/12, wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 27 stycznia 2015r., II FSK 2822/12, Lex nr 1769547). Bezspornie istnieje w tym wypadku także droga sądowa, otwarta dla poszukiwania cywilnoprawnej ochrony należności publicznoprawnych (tak: wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 18 kwietnia 2018r., K 52/16). Normy Ordynacji podatkowej natomiast nie stoją na przeszkodzie realizowania przez powoda swojego uprawnienia w niniejszej sprawie ze skargi pauliańskiej, w ramach realizowania swoich interesów jako wynikających z dominium, czyli uprawnień właścicielskich związanych z wierzytelnością podatkową (tak: wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 27 stycznia 2015r., ibidem). Stanowią one bowiem inną, niezależną drogę dochodzenia określonych roszczeń, nie wykluczającą powództwa zgłoszonego w tej sprawie, wbrew twierdzeniom skarżących.

Odnosząc się do apelacyjnego zarzutu naruszenia art. 43 § 1 krio należy wskazać, iż kwestionowane czynności prawne dłużniczki miały jednak charakter nieodpłatny, jak zasadnie przyjął to Sąd Okręgowy. Faktycznie bowiem żona nie uzyskała odpowiedniego ekwiwalentu w wyniku dokonanego podziału majątku wspólnego, a świadczy o tym porównanie deklarowanych przez same strony wartości poszczególnych składników, przyznanych każdemu z małżonków. W tej to sytuacji, gdy doszło do rażącej dysproporcji wartości obu świadczeń, należało zatem przyjąć, iż ta czynność miała charakter nieodpłatny (zob.: wyrok Sądu Najwyższego z 15 listopada 2012r., V CSK 542/11, Lex 1276236). Okoliczności przeciwnej pozwani nie wykazali w żaden sposób, w szczególności co do wartości przedsięwzięcia przydzielonego pozwanej, a w apelacjach jedynie skarżący wyrazili przypuszczenie, iż być może wynik podziału nie byłby niekorzystny dla małżonki.

Pozostałe podważone czynności, w szczególności darowizny, oczywiście miały charakter nieodpłatny, co wynika bezpośrednio z ich treści. W związku z uznaniem za bezskuteczną umowy podziału majątku wspólnego, oczywistym było objęcie także pozwanego Z. M. zakresem oddziaływania skargi pauliańskiej, jako strony tejże umowy. Na rozszerzenie jej działania również wobec dalszych pozwanych pozwala norma art. 531 § 2 kc, która zatem nie została naruszona. Trudno bowiem przyjąć, iżby skuteczne wobec powoda miały być kolejne umowy, biorące wszak swoje źródło z ubezskutecznionej umowy podziału majątku wspólnego dłużniczki i jej męża. Także czynności rozporządzające dokonane przez pozwanego Z. M. nie mogły zostać wyłączone spod ubezskutecznienia, skoro zostało podważone jego uprawnienie do ich podjęcia w wyniku braku uprzedniego podziału majątku wspólnego odnoszącego

skutek wobec powoda. W sytuacji bowiem, gdyby doszło do ważnego podziału tego majątku w odmienny sposób, pozwany utraciłby legitymację do podjęcia określonych czynności względem poszczególnych składników majątku wspólnego.

Z tych wszystkich przyczyn apelacje pozwanych U. M., Z. M. i J. G. zostały oddalone, po myśli art. 385 kpc.

Apelacja małoletniego pozwanego G. G. została częściowo oddalona jako niezasadna merytorycznie, z przyczyn tożsamyh jak te, wskazane wyżej w odniesieniu do apelacji pozostałych pozwanych, na mocy art. 385 kpc. Podobnie oddalona została apelacja kuratora tego pozwanego. W dalszej części, odnoszącej się do rozstrzygnięć o wynagrodzeniu pełnomocnika małoletniego pozwanego ustanowionego z urzędu oraz kuratora tego pozwanego, zawartych w punktach III/ i IV/, apelacja G. G. podlegała odrzuceniu jako niedopuszczalna, zgodnie z art. 373 kpc w zw. z art. 370 kpc. Samej stronie bowiem nie przysługuje legitymacja do zaskarżenia takich orzeczeń, posiadają ją jedynie odpowiednio: sam kurator pozwanego oraz pełnomocnik pozwanego ustanowiony z urzędu.

Apelacja kuratora małoletniego pozwanego G. G., dotycząca rozstrzygnięcia zawartego w punkcie IV/ wyroku sądu pierwszej instancji, spowodowała natomiast konieczność ingerencji Sądu Odwoławczego w to wyrzeczenie, na mocy art. 386 § 1 kpc. W odniesieniu do zaskarżonego orzeczenia znajduje bowiem zastosowanie, zgodnie z § 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej, Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej. Po myśli jego § 1 ust. 3, wynagrodzenie kuratora będącego podatnikiem obowiązany do rozliczenia podatku od towarów i usług podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług, określoną zgodnie ze stawką tego podatku obowiązującą w dniu orzekania o wynagrodzeniu. Z tej przyczyny należało przyznane kuratorowi wynagrodzenie powiększyć o podatek od towarów i usług w wysokości 1656zł. Brak było natomiast podstaw do przyjęcia podwyższenia stawki przyjętej przez sąd pierwszej instancji, jak chciał tego skarżący. Zgodnie bowiem z regulacją § 8 pkt 7 w zw. z § 4 ust. 2 i 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu, znajdującego zastosowanie w niniejszej sprawie, przy uwzględnieniu utraty mocy § 4 ust. 1 z dniem 28 kwietnia 2020r., opłata ustalona na poziomie 7200zł jest właściwa, nie przekracza stawki maksymalnej odpowiadającej wartości przedmiotu niniejszej sprawy. Przekroczenie wysokości opłat maksymalnych przewidzianych tym aktem, przy obliczaniu wynagrodzenia adwokata z urzędu, jest bezwzględnie niedopuszczalne, a z drugiej strony winno się uwzględniać stopień zawłości sprawy oraz nakład pracy adwokata oraz jego wkład w przyczynienie się do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia sprawy, wkład pracy w przyczynienie się do wyjaśnienia okoliczności faktycznych, jak również do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia istotnych zagadnień prawnych budzących wątpliwości w orzecznictwie i doktrynie. Okoliczności te zostały rozważone przez sąd pierwszej instancji, co zostało nadmienione w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, a ocenę tę, zważywszy na prezentowane stanowisko procesowe kuratora, które nie było w stanie wpłynąć na treść orzeczenia, ani też nie przyczyniło się znacząco do wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy, należało podzielić. Sąd Apelacyjny zwrócił ponadto uwagę na fakt, iż małoletni pozwany był, zgodnie z postanowieniami sądu pierwszej instancji, reprezentowany zarówno przez kuratora, jak i pełnomocnika z urzędu, którzy generalnie prezentowali zbieżne stanowisko procesowe oraz przytaczali tę samą, nieskuteczną argumentację.

Zażalenie pełnomocnika małoletniego pozwanego G. G. ustanowionego z urzędu, dotyczące punktu III/ wyroku, zostało oddalone postanowieniem wydanym na rozprawie 27 listopada 2020r.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu zasądzonych na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej RP, zawarte w punkcie II/ zaskarżonego wyroku, na skutek zażalenia powoda także wymagało korekty, na zasadzie art. 386 §1 kpc w zw. z art. 397 § 3 kpc. Sąd Apelacyjny uznał, iż należna z tytułu kosztów zastępstwa prawnego powoda w niniejszej sprawie kwota winna wynosić 10800zł (mając na uwadze regulację obowiązującą w dacie orzekania oraz datę wszczęcia procesu), przy uwzględnieniu także kosztów postępowania incydentalnego - zabezpieczającego, stosownie do generalnego wyniku sporu w niniejszej sprawie. Rozważając sytuację materialną i życiową pozwanych,

ujawnioną w toku postępowania o zwolnienie od kosztów sądowych, którzy nie posiadają majątku, ani znacznych dochodów wolnych od zajęć, a pozwany G. G. jest małoletni i pozostaje na utrzymaniu rodziców, należało uznać, iż jedynie zasadzoną ostatecznie sumę pozwani są w stanie realnie ponieść z tytułu kosztów postępowania na rzecz wygrywającego powoda, na zasadzie art. 102 kpc, co zapewni możliwość realizacji tytułu.

W pozostałej części zatem zażalenie powoda podlegało oddaleniu, po myśli art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 3 kpc.

Kuratorowi pozwanego G. G. przyznano od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Katowicach wynagrodzenie za pełnienie funkcji kuratora w postępowaniu apelacyjnym, powiększone o należny podatek od towarów i usług, stosownie do § 1 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej w zw. z § 8 pkt 7 w zw. z § 16 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu, na zasadzie art. 108 § 1 kpc.

Pełnomocnikowi pozwanego G. G. przyznano także od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Katowicach wynagrodzenie z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym, powiększone o podatek od towarów i usług, na zasadzie art. 108 § 1 kpc. Zostało ono obliczone w oparciu o § 8 pkt 7 w zw. z § 16 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

Pozwanych nie obciążono kosztami postępowania apelacyjnego i zażaleniowego, uznając, że w niniejszej sprawie zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek, pozwalający na zastosowanie dobrodziejstwa nieobciążania kosztami postępowania, znajdującego podstawę w art. 102 kpc w zw. z art. 108 §1 kpc, mając na uwadze ich sytuację życiową i finansową oraz wskazane wyżej okoliczności indywidualne, występujące po ich stronie.

Nie obciążono także powoda kosztami postępowania zażaleniowego po myśli art. 102 kpc w zw. z art. 108 §1 kpc, mając na uwadze, iż konieczność ingerencji w orzeczenie dotyczące kosztów postępowania, zaskarżone zażaleniem strony powodowej, wynikała z pominięcia przez sąd pierwszej instancji kosztów postępowania incydentalnego poniesionych przez powoda, natomiast oddalenie jego zażalenia w pozostałym zakresie, znalazło podstawę wyłącznie w zasadzie słuszności. Obciążenie skarżącego kosztami poniesionymi przez kuratora przeciwnika w tej części, nie byłoby zasadne.

SSA Lucyna Morys-Magiera SSA Joanna Naczyńska SSO del. Jolanta Polko